શ્રીમદ્ માહાભારતના પ્રાચીન ઇતિહાસમાંથી
ઉપજાવી કાઢેલો

પવીત્ર પતીવૃતા.

નાટકના ગાયનો.

કરાંચી સ્વદેશ હિત વર્ધક મિત્ર મંડળીએ ખાસ
પોતાના માટે રચી કાઢેલ છે.

આવૃતિ ૧લી પ્રત ૨૦૦૦

કરાંચી.
બંદર રોડ પર આવેલા "અફગાની" પ્રેસમાં
પ્રીન્ટર હીરજી માનજીએ છાપી.

સવંત ૧૯૬૦ સને ૧૯૦૪

કિંમત બે આના

૮૪૧

પ્રસ્તાવના.

પ્રિય દર્શકો ઇસમે કોઇ સંદેહ નહીં કે શુદ્ધ હીંદીમેં સબસે પ્રથમ ખેલ આપ લોગોંકો દેખનેકા સુઅવસર પ્રાપ્ત હુઆ હૈ આજતક ઉર્દુ ઔર ગુજરાતી ભાષામેં આપ લોગ અનેક ખેલ દેખ ચુકે હૈં ઇસસે આશા હૈ કિ ઇસ શુદ્ધ હિંદી ભાષાકે સ્વાદકા અનુભવ કરકે હમ લોગોંકે ઉત્સાહકો બઢાવેંગે.

યદ્યપિ ઇસમેં હમ લોગોને રૂપએમેં ચાર આના સ્થાન ઉર્દુ ભાષાકોભી દીયા હૈ તોભી હમસે આગે ચલકર [જબ આપ લોગ હીંદીકા મહત્વ સમજને લગ જાવેંગે તબ] શુદ્ધ ઔર સરલ હિંદી ભાષાકે ઉપદેશ પ્રદ નાટકોંકે પ્રચાર કરનેકા હમ લોગ અવશ્ય મેવ પ્રયત્ન કરેંગે.

આપકા સ્વદેશ હિત.

મુખ્ય પાત્રોંકે નામ.

સુત્રધાર..............નાટકકાર.
અશ્વપતિ...........મદ્રદેશકા માહારાજા.
સુબુદ્ધિસેન...........અશ્વપતિકા પ્રધાન.
કીર્તીસેન.............. ,, ,,
ગાનાચાર્યે..............ગવઈયા
ગ્રહસ્થદાસ...........શાલ્વદેશકા ગ્રહસ્થ
બીહારીલાલ........... ,, ,,
સોરાબજી..............પારસી હોટલ વાલા.
દ્યુમતસેન..............શાલ્વદેશકા મહારાજા.
સત્યવાન...............દ્યુમતસેનકા પુત્ર.
ચંડસેન..............દ્યુમતસેનકા રીશ્તેદાર.
મદનપાળ.............ચંડસેનકા પુત્ર.
સ્વદેશ હિતુ.........સ્વદેશ હિત વર્ધક મિત્ર મંડળી.
નારદ................માહામુની ભગવાન નારદ.
યમરાજ..............અંત કાળેમેં પ્રાણી માત્રકો શુભાશુભ કર્મોંકા ભોગાને વાલા

બ્રાહ્મણો, કવિરાજ, સેનાપતિ, વિદુષક, રાણીઓ, પ્રોહતજી, નનકુબાબુ વીગરાઓમલ. ખાનસામા, ચોપદાર, દરબારી આદિ આદિ.

સ્ત્રી પાત્ર.

નટી..............સુત્રધારકી સ્ત્રી.
માલવી..........માહારાજા અશ્વપતિની રાણી.
સાવિત્રી...........મહારાજા અશ્વપતિકી કન્યા.
શૈબ્યા............ ,, દ્યુમતસેનકી સ્ત્રી.
શામા.............ગ્રહરથદાસકી સ્ત્રી.
લાડલી............ ,, કન્યા.
માણેકબાઇ........સોરાબજીકી સ્ત્રી.
બતાસીયા.........એક વૈશ્યા.
દેવી સાવિત્રી, સહેલીઓ, રામસીંગારે આદિ આદિ.

પવિત્ર પતિવૃતા નાટકકા સંક્ષેપ વૃતાંત.

૧ અંક

૧—સુત્રધાર ઔર નટીકા મંગલાચરણ.

૨—બ્રાહ્મણોકા માહારાજા અશ્વપતિકે યજ્ઞમેં જાના.

૩—માહારાજા અશ્વપતિકા અપની રાની પ્રધાન સહિત સંતાન ન હોને કે કારણ ચીંતા કરના ઔર યજ્ઞ શાળામેં જાના.

૪—અશ્વપતિકા યજ્ઞ દેવી સાવિત્રીકા અગ્નિ કુંડમેસે પ્રકટ હોકર વર પ્રદાન કરના.

૫—ગ્રહસ્થદાસ ઔર શામાકી ખટપટ તથા ઉનકે પ્રોહતજીકા અપમાન.

૬—અશ્વપતિકા દરબાર, સાવિત્રીકિ જન્મકી વધાઇ.

૭—ગ્રહસ્થદાસ ઔર શામાકી બાતચીત લાડલીકી પરિક્ષા સોરાબજીકી મુલાકાત.

૮—હોટલકી બહાર.

૯—માહારાજા દ્યુમતસેનકા અપને પુત્ર સત્યવાન ઔર અપની સ્ત્રી સૈબ્યાકે સાથ રાજ્યચ્યુત હોનેકા સોચ કરના

૧૦—સાવિત્રીકા અપની સહેલીઓ સહિત દેવી પુજન કરના, તથા મદનપાળકા સવિત્રી પર આશક્ત હોના.

૧૧—મદનપાળકા વીરહ.

૧૨—અશ્વપતિકા અપની રાણીકી સંમતીસે પ્રિય પુત્રી સાવિત્રીકો યોગ્ય વર ઢુંઢનેકે લીયે દેશાટન કરનેકો ભેજના.

૨ અંક

૧–આશ્રમમેં સાવિત્રીકા સત્યવાન પર મોહીત હોના. ઔર ઉનસે વીવાહનેકા નીશ્ચે.

૨–બીહારીલાલ ઔર લાડલીકી મુલાકાત.

૩–માહારાજા અશ્વપતિકા દરબાર માહામુની નારદજીકા આગમન સાવિત્રીકા દેશાટનસે લોટના, નારદજીને સત્યવાનકે ગુણોકા વર્ણન કરતે હુવે કેવલ એક વરશકી આયુશેષ બતાના. સાવિત્રીકા પતિવ્રત ધર્મમેં દ્રઢ રહેના અંતમે સત્યવાનસે વીવાહ કરનેકા નીશ્ચે હોના.

૪–ગ્રહસ્થદાસ શામાકી ખટપટ લાડલી ઔર બીહારીલાલકા આના સોરાબજીકે સાથ લાડલાકા જાના બીહારીલાલ ઔર ગ્રહસ્થદાસકી મોજ કરનેકી સલાહ.

૫–ગ્રહસ્થદાસ ઔર બીહારીલાલકી વૈશ્યાકે ઘરમે મોજ મજા.

૬–માહારાજા અશ્વપતિકા સાવિત્રીકિ વીવાહને જાના.

૭–મદનપાલકી વ્યાકુલતા.

૮–આશ્રમ, સાવિત્રી ઔર સત્યવાનકા વીવાહ.

૯–ગ્રહસ્થદાસ, બીહારીલાલ, લાડલી, આદિયોંકા જાના સોરાબજીકે ઘરમેં પપેટીકા આનંદ લુંટને.

૧૦–માહારાજા ચંડ સેનકી દરબાર, મહારાજ અશ્વપતિકા જવાબ મદનપાળકી અધિરતા ચંડસેનકા ક્રોધ.

૩ અંક

૧–સત્યવાન સાવિત્રીકા પ્રેમ ઔર નારદજીકા સાવિત્રીકિ વૃતકી વીધાન સીખાના.

૨–સાવિત્રીકા દેવી પુજન મંદનપાળકા ભ્રમ હોના.

૩--મહારાજા ચંડસેનકી અનિતીસે ઉનકે મંત્રી ઓર સેનાપતિકા દુઃખી હોકર આપસમે સલાહ કરના.

૪--સાવિત્રીકા સત્યવાનકે સાથ જંગલમે જાના.

૫--યમરાજકે દુતોકી ફરિયાદ.

૬--સત્યવાનકી મૃત્યુ.

૭--યમરાજ ઓર સાવિત્રીકા સંમ્વાદ તથા સાવિત્રીકા સત્યવાનકે જીવદાન આદિ પાંચ વૃદાંન માગના.

૮--સત્યવાન સાવિત્રીકા પુનઃ મિલાપ.

૯--અશ્વપતિકા અપની રાણીકે સ્વપ્નસે આશ્રમમે જાનેકા નીશ્ચે.

૧૦--આશ્રમ. દ્યુમતસેનકા નેત્ર ખુલના, સત્યવાન સાવિત્રીકા આના મહારાજ અશ્વપતિ આદિસે મિલાપ

૧૧--લાડલી ઓર બાહારીલાલકા જગડા.

૧૨--ચંડસેન ઓર દ્યુમતસેનકી લડાઇ.

૧૩-- મદરથદાસ બાહારીલાલકા જુવા ખેલતે પકડે જાના.

૧૪--સત્યવાનકા રાજ્યસિંહાસનપર બેઠના અદલ ઇન્સાફ કરના.

પવિત્ર પતિવૃતા નાટકકે ગાયન.

અંક ૧

સુત્રધાર નટી. ૧

ગુણ કે ભંડાર વ્યાપક સંસાર અએ કરતાર
તુઆલા વહા તેરી ગુલકારી પીયારી પીયારી સારી ગુણ
તુહી અકાશ છાયો જલ થલમેં તુ સમાયો
નીરાકાર ઇશ તેરો કોન હુ ન પાયો પાર ગુણ
તુહી બ્રહ્માં તુહી વીશ્નું પાલક જગકો તુ સર ગુણ દાતાર ગુણ
નીત ગુણ તેરો હમગાંય આશા હમરી કરદો પુરણ
તુ દાના તુ બીના તોપે બલહારી હમજાય ગુણ
મોહસે હમ છુટે પાપોકે બન્દ તુટે
વીનતી કરતતોરે આગે આજીજ સિરઝુકા ગુણ

નટી ૨

યે હે સબસે ઉતમ અવસર પ્રાણ નાથજી
કરીએ પતિવૃતાકો ખેલ દીના નાથજી યે
પતિવૃતાકો ખેલ જગતમેં સબસે ઉતમ પિયારે
ધર્મ શાસ્ત્ર ઓર વેદ શાસ્ત્ર સબ કહેતે હે પુકારે યે
સતયુગ ત્રેતા દ્વાપરમેં સબ આજ્ઞા મેંથી નારી
કલયુગમેં વો કુછ નંહી માનંત યે અનરથ હે બારી યે

પતિપે સોર ગારકો ચાહે લજ્યા કુછ નંહી કરતી
સાસ સુસરોકા કહો ન માંને પતિ સેવા નંહી કરતી પે
જો પતિકા આગ્યા નહી માને વા હૈ નિંદક નારી
પતિવ્રતા હે સબસે ઉતમ પ્રમેસ્વરકી પિયારી પે

સુત્રધાર નટી ૩

શીવસુત શરણુ તેરે—સીધ કાજ કીજે સગરે હમરે
નીત પ્રતી જપીએ નામ તોહારો નીત પ્રીત જપીયે નામ
નીત પ્રતી જપીયે નામ તોહારો તનસે મનસે ધનસે

કુમારીકાઓ–(માતુશ્રી અભીવાંદન કરતે હે)

સુત્રધાર નટી-ધ્યાંવે સદા તોહે શ્રધાસે ધ્યાં

કુમારીકાઓ–જ્યા તોરી ગીરધારી હરબારી જયધારી
વંદયે નમાયે કરીયે ધરીયે ઇત ઉત હર દુઃખ
નીત સુખ દેવો હમે ધ્યાંવે તુમે દીજે પ્રભુ ગ્યાન હમે હા હા હા

બ્રાહ્મણો ૪

આઓ વિપ્રો પિયારે બંન બંન કેટોસી સારે પ્રજાપતિ ઘર જાંનારે
ભોજંન ખાંનારે મંન ભાના ભોજં
પીપીકે ભંગકે લોટે-બંનેગે સબ હંમ દોટે
યે હંમને ખુબ જાંનારે ભોજં
હારે ભરભર ડાલી–મીઠાઇકી સબ થાલી
બોલ ધોતી બેઠ જાંનારે ભોજં
હારે લડુ પેરા-કચોરીકાં ભીજેરા
સબ યે મંનમે ઠાંનારે ભોજં
હારે પાન સોપારી-કથા ઉપર ડારી
મુખમે સબ ઠર કાંનારે ભોજં

અશ્વપતિ ૫

સત્ય હે સંતાન બીન ઘર સબકાહી સુનસાન હે
બાગબાન બુલબુલકે જેસેં આના નજર બીયાબાંનહે સત્ય
રાજ તાજ ઓર તખ્તપે કુછ નહી ધીર કામકા
જબ તલક હોન પુત્ર હુવા નહી મનમેં ચાંન હે સત્ય
અંધેરા હે પુત્ર બીન અબ ઘરમેં રહેકે ક્યા કરૂં
કીજીયે મુજપર કૃપા પ્રભુ માંગાયે વરદાન હે સત્ય
અબ ઇશ્વિર સંતાન હો કન્યા હો ચાહે પુત્ર હો
માલીક હોવે રાજકા જીસમેં મેરા નામ હો સત્ય

છોકરાઓ ૬

ચલો ચલો ભઇયા ચલો યજ્ઞકે આજ ઘર પ્રજાપતિ
આહા કરે ભોજન ઓર લે દક્ષણા હો ખુશી અતી ચલો
લડુ ઓર જલેબી પુરી ખાવે સબ ચલ ધોડી ધોડી
પેરા ફરબી જાંમ કચોરી આ હા હા હા
ખુબ પીવે દુધ પિયારે મટકે કરે ખાલી સારે
જાયે હંમસે સભી હારે વહા વહા વહા
શુભ કહા ચલે જરાં પાવે મજા ભલા સંમાં
ઠીક ઠીક ચાલો જલદી હાં હાં હાં અબ દેર ન હો રતી ચલો

બ્રાહ્મણો ૭

શુભ હો વરદાન પ્રજાપતિ તોરા યજ્ઞ સફલ હુઆરે
વધાઇયા, આજ છાઇયા સુખ દાઇયા, ભખત ખુબે
રાજ પાટ રહે કાયંમ તુમારા યે આસીસ બારંબાર
આએ દીન ભલે, હા અએ દીન ભલે શુભ

શામા ૮

ભોલે મોરે કન્ત કેજી

ભોલે પનમે હરદમ ભુલા ભોલા બંન હુઆ અપરાધીજી ભોલા

કોટ બુટ પતલુનકો પહેન કરે અભિમાન

કયા અંકલકી કન્ત હો તુ મને શી ભગવાન

સબ કહેકે દેતે ગાલી ભોલા

ધર્મ સનાતન છોડકે આપ સંમાજી બંન ગયા

કરમ કાન્ડ સબ ત્યાગકે નીત દુ:ખ દેત નયા

પ્રભુ રાખો લાજ મેરી ભોલા

ગ્રહસ્થ ૯

બકબક કાહેકી તુ કરે અબ ચુપ હો વરના મારુંગારી તોહે મારુંગારી

શામા—કાહે કરો ક્રોધ દાસીપે સ્વામી બકબક

કોન સીચારી હું મો ગુનહગારી હુ દાસી તોહારી હુ રે કાહે અતિ હો દુ:ખી

ગ્રહસ્થ— ચુપ હોરી નકટી ઇતના ન તુ બોલ)

શામા— પ્રાણપતિ મોંપે ડાંટો ન બોલ) બકબક

ગ્રહસ્થ કહોનામ બનાસીયા જેરી બદઆખતર બેશરમ હુઈ બેશરમરી

શામા—કીજે કીજે કિરપા કુછ મોંપે દયા પ્રાણનાથ જરારે

ગ્રહસ્થ—શરમ નહી તોહે જરી

શામા—છોડો છોડો પતિ ન કરો ખુવારી)

ગ્રહસ્થ— જા જા તુ યંહાસેં નીરલજ નારી) બકબક

શામા—ભુલીહું ભુલીહું બકશીએ સ્વામીજી વારીહે મોરાતન તોપે ધનપે

ગ્રહસ્થ—ચલરી ચલરી હટરી હટરી સુસરીન બકરીરે

શામ—કાહે પતિ કલો અતિ બકબક

ગ્રહસ્થ ૧૦

કેસી આજરે બલા મેરે સીરસે હેટલી

પઇ તા પાપ નં થા બસકેી દીલકો બેકલી કેસી

કેસા ડાલા અંધેરાયે બ્રાહ્મણોને કરો શ્રાધ દાન વ પુન્ય જગમે
શુક્રહેં નિકલ: પિરોહત આજ હત્યારા દુ:ખ દેતા થાજો નાત નંયે કે

દરબારી ૧૧

કેસીરે કીસીરે બની સભા આલા ખુસીકા જલસા અબ હુવા
તનયે મંનયે ધન સદા વાર દંમબદંમ સભા
અ:દિલહે આકિલહે હંમરા શાહા કે
ગાવે ગુણ હમ સદા હાથ ઉઠા·કરે મીલકે દુવા
નરનારી બલહારી જાયવારી સુખચ્યારી અબભારી હોજારી દિયે દુવા કે
શુભ સંમા કેસા ભયા ચંમન ખીલા ફુલા ફલા કેસા દેવે મજા
હે પિયારા હંમારા દુ:ખ હારા સહારા મહાપારા મતવારા
હલ્લર રખે ઈસકી હરદંમ લજા કે

દરબારી ૧૨

હારે અબસર સબજ બાગ હુવા
સારે હંમ આજ મીલ આસીસ દેવે સદા
જનમ રાજ પુત્રી હુવા આહા કેસા સંમાબંના બાગફુલા ગુલખીલા હારે
હુઇ બરબાદી ગંમકી આઇ કીસમત ભલી
આજ હે દીનભલા ભગવાન ભગવાન હુઆ આન
મહેરબાન માલીજાન દેવે હમતુંમપે લુટા હારે

અધિપતિ ૧૩

ધંન ધંન જગતપતિ તુ ભગતહીતકારી પુરા જતીરે ધંન
તું જો ચાહે બંનાયે મહાબલી અદભુત તેરી ન્યારી ગતિરે ધંન
કબલગ ગાઉમે તેરી મહિમા જાઉ વારંમવાર બલહારીરે ધંન
આજ સંપુર્ણકી મોરી આશા કયુન કર અભીવાંદનરે ધંન

સહેલીઓ ૧૪

ખુશીકી સુનાઇ બતીયારે હુએ આજહે શારે શાદમાં [૨]
માલકે વધાઇ દેવે સબ હુંમ અપદો શાહા
ઇકબાર રખે શાદ તોપે કરતાર હુએ
હુએ કન્યા તુમારી શીલ સંતાશી દેવીકાં અવતાર ગુણોકી ભંડાર હુએ
રાજ દુલારી જુગજુગ જીવે યપે આશિશહે હરબાર
ઇસકે શતરૂ હો સિંહાર હુએ
હકુમત તોરી રહે ચમકતી નિત જગમેં સરતાજ
હો નીશદિન કાયંમ રાજ હુએ

લાડલી ૧૫

કેસી આજરે ઈંગ્લીશ સીખ આઇ પિતા શોભા કહિ નાં જાય કેસી
ઓર પઢુગી ટીચર્સ બનુંગી પે મનશા મંનમાય
પાંડિભારી હુશીયારી બંનુ પિયારી મતવારી જલદ ફારગ હો
કાલેજસે ચોરે દીન ઇંગ્લેન્ડમેં રહું જાય કેસી
બેરિસ્ટર એટ લા બંનકર આવુ ફીર ઇસ જા
કર લેકચર હોએડર બનુ અફસર સારે ઘરપર
સ્વતંત્ર હોકર મજે ઉડાઉં સંગ ફરેન્ડો જાય કેસી

ગ્રહસ્થ ૧૬

જા અબ ખાઉમેં હોટલમે ખાંના લજતદાર
અંમન ચંમન ઓર મોજ મજા મોહે ભાવે હે હરબાર જા
ગલીચ નારસે જુની ચાલસે જીબા ગરેહે દુખ બઢેહે સુસ્તી ચઢેહે
અશારત ફરહતસે આતાહેજીકો મેરે કરારૂ
નએ ફેસંનસે હે ખુબ બહાર જા

લાડલી ૧૭

આવો મારા પિયારા પ્રેમ પહોડું પંલંગ
પ્રેમ વિનાની પીતડી ખોટી પિયારી મોહંનની મજા — આવે
આવોને પિયારા અંન્દ કરિયે કરિયે પુર્ણ સૌ કાજ — આવે

લાડલી ૧૮

હિજ રમે જાનતો જાયરે પિયા વીના
રૈન સારી કુચ્છ ચેન ન આવે રાગ રંગ મોહે દુના ડરાવે
દોલત દુનિયા સતાવેરે સતાવેરે — પિયા
સંગ સાહેલી નહી સુહાયે યાદ પિયાજીજી દુખાવે — દોલતે

ગ્રહસ્થ વગેરે ૧૯

કયુજી કેસા પિયારા આજરે મજા શરાબમેં આયા
પાયા મજા ખુબ હે પાયા — કયુ
આહારે વિસકી ચંમ્પન કાર્ણીસો હમી ખુબ મીલાયા
ઓર બ્રાન્ડી પુરી એક ખાન્ડી મુખમેં હે હરકાયા — કયુ
પી પી મદિરા મસ્તહુએ હંમ આજજો શુભ દીન પાયા
બંન બંન જોગી સેજ પલંગપર સોવે યે મનમેં આયા — કયુ

દ્યુમતસેન
સત્યવાન ૨૦
શૈબ્યા

હાય કેસી વિપતી હંમપે આઇ
નાથ હોજીયે હંમપે સહાઇ

દ્યુ—વીધનાએ કેસા જુલંમ હંમપે કિયા
સત્ય—યે કદંમ યે કેસા ગંમ હંમકો દીયા
સૈ—હાય હાય દુઓને હે હમે સીયા
સૈ—કેસી આજ રૈન ઉલટાઇ — વી
દ્યુ—હાય હાય મરૂમેં વીરા ખાયકે

ચ–ઇશ્વર યેં કેસે હે અબ દીન દીખાયે
સૈ–એસી વિપતતો ન દુશ્મનપે આવે
સૈ–દુખોકી જરી હે સીરપે છાઇ વી
ધ્યુ–કોઇ નંહી અબ સાથી હંમારા
સત્ય–કીસકા અબ જાકે પકડે સહારા
સૈ–ઇશ્વર બીન. નંહી કોઇ હંમારા
સૈ––કયા કયા હંમપે મુસીબત હે આઇ વી

દ્યુમતસેન ૨૧

બાગે જંહામે આકે બીમાર હેતો હંમહે
લાચાર હેં તો હંમ હે હુશીયાર હેં તો હંમહે
કીસમતકી બદ નસીબીકે ખા રહેતો હમ હે
વીપતમે જાકે હુએશીયાર હેતો હમ હે
ઇશ્વરકે બંન્દનકો ગુનહગાર હેતો હમહે
અહંમકોકી રતહસે બેકાર હેતો હમ હે
ખ્વાર રહેતો હમ હે દુશવાર રહે તો હમ હે
ઇન દીનોમે હુએ મેજાર હેતો હંમ હે બાગે

સત્યવાન ૨૨

ધર ધીરજ મંનમે તાતનહી ગભરાઇરે
હે જુઠા જગ જંજાલ ઇસસે ન દીલ લાઇયેરે ધર
યે ન ચલેંગી સાથ કીસીકે ન લાયકો સંગરે
ફીરતી ધીરતી માયા ઇસકા ઇસકા કયા રંજરે
જાનો સુપને સંમ સંસાર ધર
કભી દુઃખ હેં કભી સુખ હેં યે જગતકી યેહે રીત

જેસે ગયે દીન સુખ કે વેસે દુઃખ કેભી જાયગે ભીત
એકસી રહેતી નંહી કીસકી યહ નિશ્ચે મંન ધરો
કરંમ રેખ મીટતી નંહી કભી ચાહે લાખ જંતન કરો ૨૨

દ્યુમતસેન સત્યવાન સૈવ્યા ૨૩

ચલે હંમ છોડકે સબ રાજ ઉસીકા અબ સહરા હેં
નંહી ભાઇ નંહી બંન્ધુ વોહી એક નાંમ પિયારા હેં ચલે
જબથે રાજધારી હકુમત હંમ સબપે કરતેં થે
હુવા અપરાધ હંમસે જબ દીયાયે દુખ હમારા હે ચલે
સહાઇ હોગા હંમપે વો છુડાયા ગજકો થા જીસને
નંહી સાથી કોઇ હંમરા ફક્ત ઉસકા સહારા હે ચલે
ખુસીમેં ભી વોહી સાથી ગંમીમેં ભી વોહી પિયારા
તું કર નીસ્ચાઅએ મંન ઉસપે જો જગકો પાલન હારાહે ચ

સાવિત્રી-સહેલીઓ ૨૪

આ ઓરી સખીઓ [૨] સરસ્વતિકે ચલકર દ્રશંન કરિયે
સુખ કરતી જો દુઃખ હરતી જો ઉસકી શર્ણગંત જા પરિયે આઓ
તંન મંન ધંનસે સુંમર્ણ કરકે મુરતી સુંદર જીય ધરિયે
પાંન સોપારી પુષ્પ માલસે પુજંન વાંકા ચલ કરિયે
પ્રશંન કરકે જગ દંમ્બેકો ઇસભવ સાગરસેં તરીએ આઓ

સાવિત્ર-સહેલીઓ ૨૫

સર્વે દેવમઇ તેરી શર્ણદાસ
જોર જોર કરે વિનંતી સંમ્પુર્ણ કરો માતજી આસ સ
દુરગા દેવી પારવતી લક્ષ્મી ઓર
સરસ્વતી કહે સબ જતી સતી મોરી કો ન પાવે ગતી સ

ડાર ડાર પાત પાત ગુન તોરા ગાત જાત
દુખહરન દીન રાત જૈ કર્ણ જગત માત
પાંન પુષ્પ ધુપ દીપ લાયે તુમરે હંમ સંમીપ
હીલકે મીલકે જુલકે કરે સારે
સૈ ગુન હારે હંમ બે ચારે બીનતી સારે સ

સાવિત્રી–સખીઓ ૨૬

હીરદે ધારી આજ મંન મોહની યે મુરતી હરદે
કીયો દરશન સખમાલ આજ
સખીયો ધંન ધંન હે ભાગ્ય કયા હંમારારે હરદે
કીયો હાર સીગાર સબ સખીઓને
સબ રંગ આજ ઢંગ ભઇ ઉમંગ સખી
વૃત સાવિત્રી ધારકે પુજંન કીયો આજ
ઓર કરી ધીર વીનંતી સંપુર્ણ હો કાજ
પાયો પાયો યે શુભ દીન પાયોરે
કેસા હિલ મિલકર મચાયો હે રંગ
ધુપ દીપ નૈવેદ સબ ઓર ઓપરા લેય
કુંમ કુંમ અખ્યત પુષ્પસે કરે સેવ નિરભય
ગોરે ગોરે હાથોસે કીની સેવારે ઓર પાયો મંન આનંદ સખી
છનનનનુપર પહેનકે સુની ખુબ છીન કાર
સુહાગ ભાગકી વસ્તુ સબ ડાર હુઈ તઇયાર સખી
ધારી ઇચ્છા સફલ હોવે કાજરે કરે વિનય હંમરા અંગઅંગ સખી

મદનપાલ ૨૭

કેસી વો જુલફે સુલજાવે વો જાન
મેંતો ઉસપે જાન વારૂ ઓર વારૂ પ્રાન

કેસી ડાગી મહેંદી પિયારી હાથોપર ઉસજાત હમારી
એસે કિયા જો અપને પીછે પરે શાંન
નખરા ઉસકા મંન જલાવે પલ છીન મોરા જીયા ડલપાવે
જેસી નાર વેસાચાર કરે પિયાર બારેબાર
મીઠે પિયારી વો જાંન શુક કર હર આંન
નાહક કાહે તુ દુખાવે શરમ જરા નહી આવે
છતીયો સે લાગે કજ્ઞા પિયારી આંન

મદનપાલ ૨૮

મેરો મનહર લીનો ગોરે ગોરે ગાલોનેજી
નાગનસે બાલોનેજી ટેઢી ટેઢી ચાલોનેજી
નખરેને મારડાલા માંગને હે જાદુ ડાલા
મોહે બવરાહે કીના ઉસકે અદ્દા લોનેજી
અબ ઉસકે પીછે જાઉં સુંદરીકા દરશ પાઉ
મોહે કીયા બેકલ ઉસકે નખરે નીરાલોનેજી

માલતી ૨૯

પ્રભુ મુજ દુખીયારીકે મંનકી પુરી આશ કીજે
મનકી પુરી આશ કીજે બીનતી મોરી માંન લીજે
બેટીકે દેખ બાલે પંનકો ચીન્તાને હે ઘેરા મુજકો
યોગ્ય પુરૂષ મિલતાં નાહી જીસકો પુત્રી બ્યાહ દીજે

માલતી ૩૦

આવો આવો પ્રિય પ્રાંણ
સુજત કુસ્જી નંહી પ્રિતંમ તુંમબીન વસ્ત્ર આભુષણ
બાવત નહી મંન છતીયા બરજે ચેન આવે ન એક છીન   આવો

તનમંન વારૂ જીયા નીસારૂ નીશદીન પલ છીના તોરી જીયાધારૂં
પાવત નયંન જબ દરશ તિહારો ખુશી હોત તબહિ હંમરે મંન આ

અશ્વપતિ ૩૧

છાઈ કયુ ઉદાસી તોરે મુખ પરહે
પિયારી મોરી કયા ચીન્તા હે એસી ભારી
જીસને શુધ્ધ બુધ્ધ ભુલાઇ સારી તોરી હે છાઇ
જલદ બંયા કર એસો કયા ગંમ હે
તંન મંન ધંનસે મોટાઉ સગરો આપો જો દુખ તુમ પરહે છાઇ

માલવી ૩૨

સુન લીજે પ્રિય પ્રાણ
હે દીલમેંજો અરમાંન યે લાગી ચીન્તા આંન
પ્રિય પુત્રી અબ હો ગઇ બાલા
તબજાનું મહેરબાંન હે હંમ પર વો ભગવાન
શાદીકા સાંમાન જબ દેખેં રાજ દુલારીકા હંમ સુન

સાવિત્રી ૩૩

લાઈ પ્રશાદ ઓર લાઈ પુષ્પમાલ
દુરગા હેજા મેને મુરતી પિયારી હિદે ધારી કીનીભારી સેવા અતિઅતિ
સુખ દાયક વો માત ભુવાંની
વોહે નિત ગ્યાનમઈ કષ્ટ હરતી સુખકરતી ભયહરતી આદા શુભકરતી

સૈબ્યા ૩૪

જાઓ પિયારી હંમારી યાત્રાકો અબ રાજ દુલારી
રહો ખુશી તુમ પિયારી હંમારી
ઉત્તર પુરબ પશ્ચિમ જાઓ યાત્રા કરકે ફીર ઘર આઓ
સુખી રહો તુંમ સુખી બસો તુમ એશ કરો તુમ ચેન કરો તુમ જાઓ

ઇશ્વરકી કિરપા હો તુમપે હરઆરી યાત્રા સફલ હો
તુમરી એક બારી રાજ દુલારી હે
આસીસ હમારી તેરી સદા હો જય લખતે જીગર જતઓ

૨ અંક

રીશી ૩૫

રે મન મુરખ સોચ જરાતુ
છોડ જગતમે કામ કિરોધ મોહ હરસે પ્રિત લગાનજી
લોભ ગરવેસે કરના નફરત હરદમ હરી ગુન ગાનાં સોચ
હરસે કીના થાજ્ને વાયદા ઉસકો નંહી ભુલાંનાજી
સત્ય વચનપર કાયમ રહેના હરસે ધ્યાંન લગાના સોચ
જુઠ કપટકો છોડ જગતમેં સાચા નાંમ જતાનાજી
ઓર હરીકે ચાર્ગુ કંમલમેં હરદંમ સીસ નીવાના સોચ

સત્યવાન ૩૬

મંનહર હે મુરતી પિયારી મતવારી
રતીરૂપ તુ રાજ દુલારી સુખકારી

સાવ–મતહિન હુ રાજ કુમારી મેં બાચારી
સત્ય–બડભાગી નર હેવો જગતમેં જીસકી તો સંમ હે પ્રિય નારી
સાવ–ધન્ય ધન્ય
સત્ય–સુલક્ષણી સુંદરનારી તુ પિયારી
સાવ–સ્વિકારો અરધાંગી સ્વામી દાસી જાંની
સત્ય–તા વચંન પ્રેમકા સિયાની સત્ય જાની
સાવ–ધંન્ય ભાગ્ય મેરે
સત્ય–રાખુ મુરતી તોરી હૃદય ધારી
સાવ–બલહારી મંનહર

બીહારીલાલ ૩૭

પિયારી બીન અબ એક પલભી ચૈન દીલ પાતા નંહી
હરઘડી હે ઉસકી ચાહત ઔર કુચ્છ ભાતાં નંહી પિયારી
કરનંહી સકતા જબાંસે મહજબીકી એસીફત
ઉસકા સાની આલંમમેં કોઇ નજર આતા નંહી પિયારી
નાઝ ઔર અંદાજને હે ઉસકે મુજે ઘાયલ કીયા
વસલ બીન અબ ઉસકે મેરાયે રંજો ગંમ જાતા નંહી પિયારી
વાયદા હે ઉસ સંનમકા દસ બજે યંહા આનેકા
અબ તલક ગડિયાલગ્યા ગંન્ટાભી બજાતા નંહી પિયારી

લાડલી ૩૮

રંગીલે છબીલે પિયારે મેરે મંનકે સાહારે
મેરા ચીત મંન હર લીનોરે

બીહારી—પિયારી પ્રેમકા વારમેં તંન મંન તુંને બાવરા કીનોરે રંગ
લાડલી—મોહે તોરે પ્રેમને કટારી મારીરે
બીહારી—મેરા તંન મંન ધંન તોપે વારીરે
લાડલી—આહા તોરી મોરી જોરી બંની કેસી પિયારીરે
બીહારી—પિયારી તુંમ બીન હે જગ જુઠા યહ દ્રઢ નિસ્ચે કીનારે
બીહારી—મેરાભી હે તુમ બીન વૃથા જીનારે રંગ

રામસીગર ૩૯

કાહે કાહે કાંના તુમ હંમરી પકરો બંઇયા
હંમતો ભોલી ભાલી વૃજ નારી પરું પઇયા કાહે
જલ ભરને હંમ પંનઘટ જાવે રોકો ડગરીયા હંમરી કાહે કારે તુમ
કર બારબાર જોર હંમ થક રહિયા કાહે
જાકે બોલે તેરી યશોદાકો એસો તોરા લાલ આજ લાલ ભયોરે
મારમાર ફિર દેવે ખુબ તોહે જૈહિયા. કાહે

દેખો દેખો એજી ધાઘર ફારી નંન્દ સુત તોહિ કહા આજ ભયો રે
ઝરકેગી સાવરે શાંમ હમે સઇયા કોહિ

નારદ ૪૦

સંગીત શુભ ગડી શુભ હા
તુંહી બ્રંમ દેવ ગ્યાની તુંહી વિષ્ણુ દેવ જ્ઞાની તુંહી તીન લોક તારંન
જંમનાકે નીરે તીરે ગૌવે ચરાવત
કહત મુનિ નારદ તેરા જસ ગાવે આલી સંગી

અધિપતિ ૪૧

જનંમ આજ ભયો સફલ રીશીરાજ
પાત અનંદ દેખ દરશ નેયન મહારાજ જનંમ
નિતહર ગુન મુખ ગાત વજાવત વીન રસીલા ધુન
સુનહરખત મન નંન્દલાલ પ્રિય લાગુ પાય મેં સરતાજ જમંન

દરબારી ૪૨

આઇયે બીપત નઇ કયા મીટાવો પ્રભુ કરકે દયા આ
મહેર કરિયે કષ્ટ હરાએ શાદ કરિયે કરે વિનતી સારે સીર ઝુકા—આ
અનુંગ્રહ કીજે માન લીજે મારી દીજે આગીઆકા દાતા કીજે મયા. આ

સાવિત્રી ૪૩

રિશી સંમંતી એસી નંદિજીયે
હે પ્રાણપતી ગુનજ્ઞાની અતી મોરા સત્યવાન સુન લીજીયે રશી
અલ્પ આયુ સુંન પતિ ત્યાગંના ક્ષત્રી કુલકિ નહી યે રીત
ધર્મ સનાતન પર હું દ્રઢમેં વાંછે પતિ કીન છોડુંગી પ્રિત
કરો મહેરબાંની દાસીજાંની દીરગ આયુકા સત્યવાંનકી
એસી અસીસઓકા દીજીયે રશી

નારદ ૪૪

ધન્ય સાવિત્રી પતિવ્રત તેરા દીરઘ આયુ હોવે પ્રિય પતિ તેરા ધ
સતીયોમેં શ્રેષ્ટ સતી તું હે પ્રેમાસુ કે વચન ચીત મંગન ભયો મેરા–ધ
કીરતી જગતમેં રહે તોરી કાયમ સ્થિર રહેગો નીત સો ભાગ્ય તેરા–ધ

શાંમા ૪૫

પ્રભુ યે કૈસી દુખકી ઝડી મોંપે છાઈ
હે રંજો ગંમને સુખ ચૈન મોરી ભુલાઇ પ્રભુ
જીસ ઘરમે સંતોશ હે લક્ષ્મીકા તંહા વાસ
કલહ રદન હે જીસજગે વંહા સુખ સુપને નંહી આયરે
રીધ્ધિ ઓર સીધ્ધિ જાય ઓર હો સુન્ય તાઇ પ્રભુ
સુખી નાર વો જગતમેં જીસકા પતિ હેં ગુણવાંન
ધીક જીવન ઉસ નારકા જોકા પતિ હે દુરા ચારીરે
વાશીને કૈસી બુરી દશા હે બંનાઇ પ્રભુ

બતાસીયા ૪૬

ભાવે ભાવે નંહી બીન તુમરે પિયા
ચેન નહીં દીલ આવે જીયા ભાવે
તારે ગીન ગીન રેન ગુમાઇ
તુમરે બીના હે પિયારે યે જાય જીયા ભાવે
સુની સેજંગ દેખદેખ કર થર થર કાંપે
સાંવરીયા પે મોરા હીયા ભાવે

બતાસીયા ૪૭

આઓજી આવો મોરે પિયારે સુખ નેન
કોજેચેન કોજેચેન કોજેચેન આવો
વાર મેતો પ્રાણજાંન હંમારી મોયે હેં

હગારી ડારી નૈન ન કટારી મારી આવે
આવો કરો ચેન આજરે પુરન કરો ગોગ કાજરે
હીલ મીલ કીજે સંગ લીજે
અબ પ્રિત રીત મોરે પિયારે સુખનેન આવે

બરાતી ૪૮

હીલ મીલ ચલે ચલે સારે 'સારે પે શુભ દીનપાયો
અબ ગાઓ બજાવો બજાવો મનાવો
રંગરલીયા છલબલીયા સુખકલીયા દીખાઓ હીલ
શાદી રચાવે ખુશી મનાવે રાજ કન્યાકી આજ
ગંમ ભુલાવે એશ મનાવે રહે જોરી બંની શાદ દાંન
આજ ભાઈ વધાઇકી છાઇ ઝરી આહા મંગલ ગાયો હીલ

મંદનપાલ ૪૯

લાગેજીકો ખાર ખાર બીનયાર
મોરા મંન નીશદીન પલછીન બેકાર લાગેજી
વાંકે બીના મોહે કુચ્છ નંહી ભાવત
પિયારી સિવા મોરા જીયા ગભરાયત લાગેજી
તરસે નજરીયા રેનસારી બીન દ્રશ પિયારી
દુખવા સહા નંહી જાત જાત લાગેજી

રીશી ૫૦

કરો હરીકા ભજન જનમ યહ બારંબાર ફીર નંહી આતા
દીનદીન પલપલ ક્ષણક્ષણ નલની દલ જલ લવ ચંચલ જાતા કરો
બાલ પણે ખેલ રસ રસીઓ જોબન લલના રસ રાતા
વૃધ ભયો ચીન્તા નલ જલયો પલયો ઢલયો સબ ગાતા ક્ષણ

માશા લેકર ચલે ભજનકો જલે ભવન જલષો દાતા
મણુકા ફેરે મન ચંકુ ફેરે હેરે મન કટકે ભ્રાતા ક્ષણ
કોટ પાપ કરકર ધન્ય સંચ્યા ડર મરણેકા વીસરાતા
જીનકે કારણ કરત ફરત નર સંગ તેરે કોઇ નહી આતા ક્ષણ
યહ સબ પંથ સમાગમ જાનો ભ્રાત તાત કાન્તા માતા
જગમે જીવન જાન સુજાન સમાન પાણી જલ ચલ જાતા ક્ષણ

સહેલી ૫૧

હે આનંદ છાયો આજ પાઇ અતિ શુભ ઘરી
રહે દુલ્હા દુલ્હન નીત શાદ પાઇ
સુખ સંપતસે રહે સદાઇ દેયે આસીસ હંમારીરે
રહે અમારી ઇનકે ઘરકી જોરી બની રહે પિયારી પાઇ
દીર્ઘ આયુ કર ઇશ્વર ઇનકી માન વિનતી હંમારીરે
કષ્ટ તનક ભર આવે ન ઇનપે રહે સુખી હરબારી પાઇ

સોરાબજી ૫૨

બન્યા બન્યા આ શેઠ સોરાબજી ગાડી ચઢ ફરતા
રાજ તેજ નશામાં ભરપુર કોઇથી નહી ડરતા બન્યા
કોટ પાટલુન ટોપી પહેરી ફકડ થઈ ફરતા
મોટા મોટા સાહેબો આવે સલામ નહી કરતા બન્યા
પપેટીનો દીવસ આજે આનંદમાં ફરતા
પેસા ખનનન પાસે આવે જુગાર જઇ કરતા બન્યા

લાડલી ૫૩

હોજી પિયારા મેરા દીલદાર જીયરા તુંમપે વારૂં (૨)
બીહા—અહોજી પિયારી મેરી ગુલજાર જીયરા તુંમપે નિસારૂ (૨)
લાડ—જાન લુભાવે પિયારે તુંમસે હંમારી યારી કેસી બની હે હે

બીહા—તંન મંન ધંન સબ તુંમ પર વારે હારે કેસી છબી હે હો
જાન દીજાયે પિયારી તુંમસે હંમારી હારે કેસી છબી હે હો

રામસીગર ૫૪

ગાઓ ગાઓ એદનો મીલ આજ હીલ મીલ ગાઓગી
છુમછંનન છંનનનાચ રંગ રચાવેગી ગાઓ
કર ગ્યાન ધ્યાન સુર સાધરસ બરસા ઓગી
સુધ તાલ સુર ન્ટે ભેદ સોચ સુનાવેગી ગાઓ
ધા ધીન કીટધીન કીટધા ધીનક ધીન ધીન ધીના
તા તીરકીટ તીરકીટ તાતિંનક તિન તિન તિના ગાઓ
છત્ર પતિ ફુલો ફલો ઓર કાયંમ હો રાજ
કિરપાસે ભગવાંનકી સદા સુખી સરતાજ ગાઓ

ચંન્ડસેન ૫૫

જલદી જાઓ જીસકા પાઓ ઉસકો બાંધ પકડકે લાઓ જલદી
કીયો આજ ઘાવકારી હે ઉસને મેરે તંન મનપર
કરો જલદી જા જલદી જાઉસે શીનાર શીનાર જલદી
કરો ખુવારી તુંમજારી ઉસકી જા હરબારી
કરો હેરાન હેરાન ઉસે અબ જટ પટ
મીલકર જાવો ઢુંઢકે લાવો સાવિત્રિકો જીસ જા પાવો જલદી
દ્યુમતસેનકા ખુન બહાવો હે બદકાર
પાજી બદકાર પાજી બદકાર પાજી જલદી

દરબારી ૫૬

કીજે મહેરબાની શાહ્જીશાન તુ અતિ ગ્યાની
ગુણખાની લાસાની એ ગુનાહ્કા કીનકી જે હેરાની
નેકી સીકાર કીજેહરબાર નીત બદીસે ડરના
આદીલ તું આદિલ હે રાજંન દાના કીજે
કરે કરે સારે બિનતી નાહક કીજે ન જુલમ પે શાહ
હોકે રહબર કીજે ઈનસાફ આદીલ

૩ અંક

સત્યવાન ૫૭

પિયારી પ્રેમદા પ્રિત રીતસે મંન રીઝાવતી હો
સુંદર સુખદા મુખ સંમ્પત નિતવર સાવિત્રી પિયારી
મંન્દ મંન્દ મોહનિ મુશકાતી ચપલ નંયનસેજી હરખાતી
પુર્ણ કલાયુક્ત મુખ સુંદર જલકાવતી હો પિયારી
ચાન્દ વીના નંહી શોભે જો તારા તુમ બીન વેહેમે દુખીયારા
સર્વાંગ સુંન્દર મ્રગનૈની ભરમાવતી હો પિયારી

સાવિત્રી ૫૮

પિયા આપહો આનંદ સુખ કરતા હો મેરે પ્રાણેશ
નિતમંનહરતા બનતીકલના તુજ દરશ કરતા પિયા
કરૂ કરૂ તંન ધંન પિયા તુમપે નિસાર
પ્રેમ પ્રિતિ અદ્ભુત હે પિયારવા પિયા
દુખહરતી સ્વામી તોરી પ્રિતી સાચી
જાની પુરે ધ્યાની મુજ રોમરોમ હરખાતા આપ

સાવિત્રી ૫૯ .

કહુ કર જોર અકેલીકુ છોર ન જા પ્રિય પ્રાણ
સત્ય—ધિરજ ધર મંન ન હો હેરાન કહયો મેરો માંન કહુ
સાવિ—પિયારે નંહી મારો વિયોગ કે બાંન
સત્ય—ફુલ ચુન આવુંગા જલદી જાંન
સાવિ—(કયા યે સચમાન મેં ધીરજ ધરૂ)
સત્ય—(વહાલી પિયારી કભી વંચનસે મેં ફીરૂ)
સાવિ—(કોન જાંને ફીરોતો ફીરમેં કયા કરૂ)
સત્ય—નંહી નંહી રયાની

સાવિ–સચે હો માની
સત્ય–[પિયારી તેરી સોગંદ ખાકે કેહેતા હુંકિ એક પલમે ફીર આઉંગાં
સાવિ–[હાં જરૂર]
સત્ય–[જરૂર જરૂર જરૂર]
સાવિ–પિયારે મેરે જલદી આના નંહીતો છોડુંગી પ્રાણ કહુ
નારદ ૬૦
નીત હરી હરી ગુણ ગાવો ગુની જંન
સચદા નંન્દ સ્વરૂપ સ્વાંમીવો સુમર અનંદ મંન પાવેઃ
યાદ કાંપે જાકે કષ્ટ નિવૃત હો તાકો નાહી ભુલાવો ગુણી
ધ્યાવંત શીવ સંનકાદક જીસકો વાકે ચર્ણાંસે ચીત લગાઓ ગુણી
નારદ ૬૧
ગૌરીકા કરતું પૂંજન
પુષ્પ નૈવેદ સહિત સરધાસે લગાય મંન
સાવિત્રી વૃત જીયધાર નિરઅદાર રહો દીવસ ચાર
સંતુષ્ટ હો કે દેગી વર તોહે ઈચ્છિંત મંન ગોરી
સાવિત્રી ૬૨
જા જા નંહી દુખા નંહી દુખા દુષ્ટ મોહે જા જા
મંદ–નિસાર નિસાર જાઉંમે તાપે હરબારી
સાવિ–દુષ્ટ દુષ્ટ કાહે બંનેતુ વિભ્યચારી
હાય હાય ગઇ તુજ સુબધ્ધ સગરી જા
મંદન–નંહી સમજે તુ કેસે ના
સાવ–જા જા
ગોરી મે તુજ શર્ણહું અબ રાખો મોરી લાજ
કાંમ અંધ બન કર મેરો હરત સતિત્વ આજ જા જા

ગૌરી–રે પાપી દુષ્ટ આ.મા નરક મેહિ તું જ વાસ
અગ્ના દેવ ધ્રસ પાપોંહે કર શીઘ્ર તું નાસ

સેનાપતિ ૬૩

બન્યો અંધરાજા દુરાચારી રવધર્મકો ખેાે ખાસારી
કરત પ્રજાપે અન્યાય ભારી મિત્ર તદબાર કહીયે બાચારી બન
ધ્યુમતસેનકો કતલ કરો ઉસે કહિ તે ન આઇ લાજ બન
નિરદોશે પર જબ હોને લગ્યો જુલ્મ કેસે ચલે ગોવો રાજ બન

સાવિત્રી ૬૪

પ્રાણ ધાર ચાલુ સંગ તિહારે માનોં મારી અરજ યે પ્રાણ

સત્યવાન

નિરબલ ભઇ હો નિર અહારા ગોરી વૃતજીઅ પવિત્ર ધારા
જંગલમેં કાંહે સંગ આવે નાહકજી દુખાવે કયુ તકલીફ પાવે
કુલવંતી માનો બચન યે પ્રાણ

સાવિત્રી

સંગ આપકે મેં સુખ જાનુ તુમબીન સુખસમ દુખકે માનુ
રહુ તોરે સંગ મે હરખાતી નહી જુખ દુખાવી હેબાજમત તોરીબાતી
રહુ તોરે સંગ યે મેરા ધર્મ હે

નારકી ૬૫

મુવે હમ જબ બલ તડપે તલમલ આંખે મલમલ
હોકે બેકલ સખ્ત બને લાચાર મુવે

ધર્મરાજ- યે પાપકો બદલો પાતે હો બદકાર
નારકી–કરો જલદી અબ તુંમ હમપે દયા કીરતાર
ધર્મરાજ–બંને ખુદ ખ્વારેહો ભુલ વિચાર કયે હરબાર
કયુ પાપ હજાર અબ કરો પુકાર મુવે

નારકી-હાય લગા દુખકારી હે સખ્ત બની લાચારી
ધર્મરાજ-[કીયે એસે કયુ કામ હે તોર કે મુજ ફરમાન]
નારકી-કીજે અબ ભિચાર દયાકુ જુખ ભંડાર
ધર્મરાજ-[જુંડે સબ તુમર અંજામ કરોગે જા પીર ખોટે કામ] સુને

શાવિત્રી ૬૬

મુજ સ્વામીહો સુખ દીજોરે હે અંતર યામી
આશ સફલ મુજ કીજોરે વિશ્વેશ્વર સ્વામી મુજ
ગ્યાન ઓર ગુણ હે નહી મુજમે નહી વિનય વિચાર
ભાવ ભક્તી ના જાનુ કુછ મે પુજાસેન કીત કીનોરે મુજ
સેષ સહસ્ત્ર મુખસે કર રહપો નિત તેરો ગુન ગાન
મુનવર મથન કર કર હારે ન કુછ ન પાપો પારરે મુજ
સાચા માત પિતા પ્રભુ આપ હો સારી વિશ્વકે ઇશ
ઇસ દાસીકિ સંતાપ હરો પરી શરના તોરે હુ જગદીશરે મુજ

સત્યવાન ૬૭

પીર શીર અતિ લાગી કોન મીટાવે પી
ચેન ન આવે કલ ન પાવેજી દુખાવે સુધ ભુલાવે હાય તનમન ગભરાવે
હાય ગઇ મોરી જાન ભુલ ગયો સબ ગ્યાન
ઇશ્વર કીજે સહાય અબ આન
કોન સીવા તોરે સુધ લેવે સંકટમેં કરતાર હુ શરન તોરે દાતાર
આકે જલદી તુ સારે દુખ ટારે મે સુખપાઉ
અબ આનદં મન આવે પીર

સાવિત્રી ૬૮

અબજાજારે [૩] મન યમરાજ પ્રભુ જહાપતિકે લે જાવે અબ
ઇક પલ પિયા બીન આવે ન મોકે કલ તન મન ગભરાવે અબ

દીજે ઐસી ગીરધારી માદની મુરતી પિયારી
એ દીલ પમકી ભરમાવે
સુખકર નામ સાચો અબ તેરો જબ મોરી આશ બરઆવે
કષ્ટ જાવે સુખ આવે અબ
પતિવ્રતાકો યોગ્ય હે સંગ પતિકે જાય
પતિ વીના સુખ સંપતી દુખ સમ દેત દીખાવ અબ

સાવિત્રી ૬૯

આઉ ગાઉ કથામે સંતોકી મહીમાં મે બડભાગી હું સંતોપે
સંત મીલાપન જાત કે નિષ્ફલ દેતે સબી સુખ હે આઉ
કભી ચાહેન હીત અહીત રખે પરમારથમેં ચીત
રહે વદા રિધ્ધી સિધ્ધી સુખ સંપતી જહાં સત સંગ હે આઉ
હે ભવિષ્યકી ગતી સત ઔર સંતોમે આનંદ
સતપસેં ચ ન હે સુર્ય ઔર જમી સ્થીર હે આઉ
સત સરન પરે જો જાય વો મન વાંછિત ફલ પાવ
ચાલ સનાતન સંતોકી પે હે વો સરવત્ર રક્ષક હે આઉ

સાવત્રી ૭૦

પ્રિયા પ્યારે મોરે સ્વામીજી નીંદસે જાગો [૨]
સુઆ તોપે ગે બલહારી બહુત દેર બઇ સોવત તોહે
ઉઠ મોકો દરસ દીખાવો સુઆ
માત પીતા તોરે વ્યાકુલ હોંગે
આન દેખે તોરે સાજનીયાં સુઆ

સત્યવાન ૭૧

ભારી નીંદને થામો પે ગલબા કીયા રહી સુધ્ધ ના જરા
હે ભાનુ છીપા હે કયા ચાંદ ઉગા

જગા એ સાંન કીયા કીયા વાયદા કીયા
જલદી માત પીતાસે મુજે તુદો અબ માલા
કહેતે હોગે વો કયા કહાં ગયા
પ્યારા પુત્ર મેરા ગભરાકે પીતા ભારો

સાવિત્રી ૭૨

ચલો ધીરે જરા પ્રાણધારરે
રેન કારી અંધેરી હે છાઇ અતી નહી કુછ સુજે મતી મમ પ્રાણરે—ચ

સત્યવાન—હોંગે પીતા હમ બીના વ્યાકુલ અતી જીઅ માંહિ
બીન દરશપાયે પીતા કેસે જીઅ ધીર ધરાઈ

સાવત્રિ—હોંગે સુખમે સગરે દીજે આનંદ હીયે
દુખ સારે ગયે રંગ દેખો નયે
ઈશ્વરકી કૃપાસે હે સંકટ ગયે મમ પ્રાણરે ચલો

દ્યુમતસેન ૭૩

નાથ તોરી ગતી કોન અંત પાયો
ખુલે નેન આજ આનંદ છાયોરે નાથ
ધન્ય ધન્ય ભાગ્ય હંમરે જો સુખ સંસાર પાયોરે નાથ
શ્રેષ્ટ મુનીયોકે દરશન કરકે દુખ સંકટ સબ ભાગ્યોરે નાથ
ભયો પ્રસન વિશ્વેશ્વર માપે નિશ્ચે મે મન ધારયો
દેખ દ્રગનસે પુત્ર પુત્રી મુખ હર્ષ અતી મનભાયોરે નાથ

સાવિત્રી ૭૪

રોષીઓ આપ જાનત સબ કુછ હો સર્વકલા પરબીન રી
આસમાન ભાઇ મોરે ભર આઇ ભેદ છુપો ન કછુ તમસો મુનીઓ

શીરીયો ૭૫

હોગી વિજય વિજય નીશ્ચે આપકી બચો દુખડો સમો હે સુખડે
ગ્યાની હો ધ્યાની હો અતિ પ્રજા પ્રિયપાલ કારતી તોરી
કાયમ રહે હરજા હોગી
હો સબલ કરો નિજબલ અતર દલ માન માન કર પરે તુજ શરન
જાઇએ જાઇએ પાઇએ અબ જશકો હોગી

બીહારીલાલ ૭૬

કેસી બની હે તું નિરલજ નારી નકકારી હત્યારી
કર સોચ જરા નજન બે હયા કુછ કર હયા
ઓ બે ધ્યાન બે ધ્યાન કેસી

લાડલી–ભાવે નહી તુજ સુરત બદ શાઆર
મુજસે ન કર અબ તકરાર ઓ બદકાર કર તુંજે ખરાબ
બીહારી–જા નાદાન નાદાન નાદાન ઇશ્વર કરે તોહે નાબુદ નારી–કેસી

સત્યવાન ૭૭

આરે આ આરે આ અરે મુંહ તુ નાહી નાહી
ક્ષત્રી દલ સોભે તુજસે આરે
દુરાચારી અતિ પાપી દુષ્ટ તુ મર્યાદા છોરી
કર અબ શરમ તુ
છોર તુજ જાંબે કભી ના નિરલજ યા કીયે કીસકા ઓર

જુગારી ૭૮

આજ હે ખીલી અજબ બહાર [૨]
કરીયે ખુશી ખુશાલી ઉમંગવા
ખીલા અજબ ગુલજાર મિલે સબયાર ખુશી બે શુમાર આજ
બાજી બના ઢના પાસા ખેલ
ડારે દાવ હરબાર હમ બે શુમાર ડરે નહી યાર આજ

રામસીગર ૭૯

રાખે રાખે વો દાતા તોહે શાદમા રહો નિત જાવેદા રાખે
લુભાવે હરખાવે રીઝાવેજીકો
સુંદર તાજ શોભે મહારાજ સીરપે તાજ કાયમ હો રાજ રાખે
અદલ ચલાવે કલેશતો જાવે રૈયત કોનુ ભાવે બની રહે શાન રાખે

નારદ ૮૦

નીગન અગમન ગત અપાર નારાયન નિરાકાર
સંખ ચક્ર ગદાધાર ચત્રભુજ નંદ કુમાર નીગમ
શીવ સહસ્ત્ર કરે ઉચાર મુખસે નપે બાર બાર
ગરગ બીયાસ ગયે હાર હાર કીનહુન તેરો પાયો પાર નીગમ
દીન બંધુ જગ આધાર ગુણી જ્ઞાની અતિ ઉદાર
અઘહર નટવર મોરાર આજીઝકા કર ઉધાર નીગમ

સબ ૮૧

કીનો આનંદ અતિ નાગર નટવર ગીરધર મનહર
ગાંવે ગાંવે ગુન તુમરા
મીલ હમ સારે દીન બીચારે તોરી ન્યારી ગતિ નાગર
રાખ્યો રાખ્યો સાવિત્રીકો પતિવ્રત તુને પ્રશ
નિશદીન ગુન ઉતમ ધુન ચમકે સારે જગમે
સ્ત્રીયોમેં હો શુભ ગુન બાનની હંમારો સુન કરૂણા કીજે નાથ
સ્વદેશ હિત વર્ધક મિત્ર મંડળી હો કાયમ સદા
એ ક્યાતા વ સંપદાસે શાદ શાદમે
રખ નીત સુખકર્તા કર આજીઝપે અબ કીરપા
વીજુ રાધા પતિ નાગર

નોટ—અમારી ખાસ વિનંતી એ છે કે આ પ્રથમ પ્રત ઘણીજ ઝડપથી છાપી ને પ્રકાશ થઇ છે તેથી કંઇ સહેજ ભુલ ચાલ એમાં રહી ગઇ હોય તેના માટે દર ગુજર કરશો એવી આશા છે.

જાહેર ખબર.

જો આપ સાહેબોને શુધ્ધ હિન્દી ભાષા સાથે કાંઈ પણ પ્રેમનો ઉદય થયો હોય અથવા તેનો પુરેપુરો રસ અનુભવ કરવા ચાહતા હો અને તેની સાથે વર્તમાન કાળની આબુ સ્થિતીનું આબેહુબ ચીતાર જોવાની ઇચ્છા રાખતાહો તો—

તાકીદે એક નકલ માટે નામ નોંધાવવા તસ્દી લેશોજી.

શ્રંગાર, કરૂણા, વીર, અને રૌદ્ર, હાસ્ય, વગેરે રસોથી ભરપુર ભક્તી રસના સમા વેશ સાથે.

શ્રી વિષ્ણુ ભક્તિ વિજય.

(ઉપનામ)

કલિયુગ દરશન નાટક.

સરલ હીન્દી ભાષામાં છપાઈ બહાર પડશે તેની અગાઉથી ગ્રહાક થનારા પાસેથી કીંમત માત્ર આના ૮ લેવામાં આવશે.

આપ લોકોનો હિતેચ્છુ
આત્મારામાત્મજ વલ્લભદાસ,
ઠેકાણું—ગોવરધનદાસની કાપડ મારકીટ,
કરાંચી.